Raadsvergadering:
Registratienummer:

Naam: B. Greven / M. Peters
Datum: 5 september 2024
Eenheid/Programma: Eenheid Stedelijke Ontwikkeling / Asiel

Collegevoorstel

Onderwerp	**Tijdelijke Gemeentelijke Opvang (TGO) voor ca. 70 personen aan Bellavistastraat 5**
Advies Is er een uiterste behandeldatum?	**Bespreekstuk** **Ja, 1 oktober 2024**
Portefeuillehouder	**E. van Mierlo**
Openbaar	**Openbaar**
Raadsvoorstel of raadsbrief	**nvt**

Toelichting voor de openbare besluitenlijst:

Het college heeft een besluit genomen over realisatie van Tijdelijke Gemeentelijke Opvang (TGO). Het kabinet heeft in juni 2024 via de regionale regietafels en de commissaris van de Koning verzocht tot tijdelijke gemeentelijke opvang. Over dit voorgenomen besluit heeft het college op 24 september aan de gemeenteraad een zienswijze gevraagd welke zal worden meegewogen in het nog te nemen definitieve besluit.

Voorgesteld besluit

1. In principe tot uiterlijk 1-7-2027 Tijdelijke Gemeentelijke Opvang te bieden met maximaal 70 opvangplekken aan de Bellavistastraat 5, onder de voorwaarde dat het Rijk adequate financiering blijft leveren.
2. De gemeenteraad bij de planologische procedure voor het gebruik, via het adviesrecht te betrekken bij de definitieve besluitvorming.

Inleiding

De staatssecretaris van Justitie en Veiligheid heeft wederom een beroep op de gemeenten gedaan voor de realisatie van locaties voor tijdelijke gemeentelijke opvang, voorheen crisisnoodopvang genoemd. Via de Commissaris van de Koning en de regionale regietafels is het verzoek ook bij de gemeente Almelo gekomen. De gemeente Almelo heeft vóór en sinds de asielcrisis van 2022 continu haar verantwoordelijkheid genomen in het snel en zorgvuldig opzetten van adequate (crisis)noodopvanglocaties. Op dit moment is er binnen Almelo geen locatie voor crisisnoodopvang, de opvang aan de Brugstraat is eind 2023 beëindigd.

Er is onderzocht of er geschikte panden zijn in de stad voor een tijdelijke gemeentelijke opvang. Uit de inventarisatie is gebleken dat er momenteel geen geschikt pand in gemeentelijk eigendom is. Het pand aan de Bellavistastraat 5 in Almelo is hiervoor wel goed geschikt gezien de omvang en ligging. Ook past deze ontwikkeling goed in de planning van de gebiedsontwikkeling Achter de Molen, waarbij vanaf 1-7-2027 moet kunnen worden beschikt over de locatie. Het pand moet straks ruimte bieden aan 70 opvangplekken voor de komende jaren.

Beoogd effect
Het nemen van een besluit over realisatie van Tijdelijke Gemeentelijke Opvang.

Argumenten voor

1.1 *Korte termijn urgentie: te weinig doorstroom naar reguliere opvang.*
De vorm van noodopvang is enkel bedoeld om de hoogste nood te lenigen; deze behoort te verdwijnen met het op gang brengen van de doorstroom van asielzoekers uit het opvangcentrum in Ter Apel naar reguliere opvang, of na het uitbreiden van de reguliere opvangcapaciteit verspreid over het land.
Ondanks het invoeren van de Spreidingswet is de doorstroom nog steeds niet op gang, ook is er geen zicht op een spoedige ommekeer in deze omstandigheden, doordat het nieuwe kabinet de Spreidingswet wil gaan intrekken. Er is dus nog steeds een noodzaak voor de huidige vorm van tijdelijke gemeentelijke opvang.

1.2 Medeoverheden staan elkaar bij in tijden van crisis
De staatssecretaris van Justitie en Veiligheid heeft via de Commissaris van de Koning en de regionale regietafel een oproep gedaan voor tijdelijke gemeentelijke opvang. Door te voldoen aan dit verzoek neemt Almelo wederom verantwoordelijkheid en roept andere gemeenten wederom op hetzelfde te doen.

1.3 *Langere termijn urgentie: verwachte hoge instroom nieuwe asielzoekers.*
De meest recente prognoses voor de verwachte instroom van asielzoekers naar Nederland over 2024 en daaropvolgende jaren laten nog steeds stijgende lijnen zien. Deze prognoses zijn opgesteld door het kabinet en gedeeld met de Tweede Kamer. Hiermee is de urgentie en behoefte aan tijdelijke gemeentelijke opvang duidelijk, naast de huidige problemen in de asielketen. Almelo kan bijdragen aan een (deel)oplossing voor dit probleem door te voorzien in een tijdelijke gemeentelijke opvang.

1.4 De locatie Bellavistastraat is geschikt
De locatie is dicht bij het centrum en diverse voorzieningen, terwijl de locatie weinig direct omwonenden heeft die overlast van de opvanglocatie kunnen ervaren.
Het pand kan ook ingericht en gebruikt worden tot medio 2027, zodat niet elk jaar een nieuwe TGO locatie ontwikkeld hoeft te worden in Almelo als de nood hoog blijft.

1.5 De locatie kan na het einde van de opvang worden meegenomen in de herontwikkeling van Almelo Centraal.
De huidige eigenaar is bereid om de drie panden aan de gemeente te verkopen, met in gedachte de herontwikkeling van het gebied Almelo Centraal - Achter de Molen. Hierover is mondeling overeenstemming bereikt en momenteel wordt de gemeentelijke besluitvorming voorbereid. Vooruitlopend en los van deze besluitvorming is de eigenaar bereid om het middelste pand (Bellavistastraat 5) per september 2024 te verhuren aan de gemeente voor de TGO functie. Hiermee komt het pand op korte termijn vrij voor de opvang van vluchtelingen. De overige twee panden blijven tot medio 2027 in gebruik bij de huidige eigenaar en huurders. Na medio 2027 beoogt de gemeente de volledige locatie te herontwikkelen richting woningbouw en stedelijke voorzieningen, conform de door de raad vastgestelde Ontwikkelvisie Almelo Centraal. De TGO kan een financiële bijdrage leveren aan de gebiedsontwikkeling, zodat deze investering op den duur ook bij gaat dragen aan de doorontwikkeling van de stad Almelo.

1.6 De crisisnoodopvang functioneerde naar behoren.
Er zijn geen signalen van overlast geweest vanuit de buurt bij de vorige CNO/TGO bij de Brugstraat. Het pand is geschikt gemaakt voor opvang waardoor het voldoet aan de gestelde richtlijnen en door de opzet van de opvang wordt er van bewoners verlangd dat zij participeren.

1.7 De gemeenteraad is in staat gesteld een zienswijze te geven.

Het college heeft de gemeenteraad in de gelegenheid gesteld een zienswijze te geven op het voornemen voor TGO op deze locatie. In lijn met deze handelswijze is de raad die gelegenheid geboden op 24 september waarna een POSITIEVE / NEGATIEVE(*) zienswijze is afgegeven.

Kanttekeningen

De panden worden nog verhuurd en gebruikt
Het middelste pand wordt door de eigenaar alvast leeggemaakt om per september aan te bieden via een huurovereenkomst aan de gemeente. Indien het besluit niet wordt genomen om hier TGO in onder te brengen, kan de gemeente in dat geval bijvoorbeeld ook de Oekraïners uit De Banier huisvesten of andere huisvestingsvragen oplossen. De twee naastgelegen panden blijven voorlopig gewoon in gebruik als kantoorfunctie.

3.2 *Lange termijn financiering ontbreekt*
Het COA heeft mandaat om tot 1 juli 2025 tijdelijke gemeentelijke opvanglocaties vast te leggen. Bij een positief besluit vanuit de gemeente, is er de mogelijkheid om met het COA en het ministerie in gesprek te gaan voor tijdelijke gemeentelijke opvang na 1 juli 2025 tot bijvoorbeeld uiterlijk medio 2027.

3.3 De vestiging van een tijdelijke gemeentelijke opvang kan weerstand bij omwonenden oproepen
De bewoners van het gebied tussen de Wierdensestraat en de Rohofstraat zullen naar verwachting hun zienswijze of mening willen geven over de tijdelijke opvang van de vluchtelingen. Hiervoor zal een bijeenkomst worden gepland op bijvoorbeeld donderdag 26 september, vlak na het politiek beraad van 24 september. De uitnodiging komt dan pas 1 of 2 dagen van te voren bij de mensen, maar een andere optie is besluitvorming in het college een week later laten plaatsvinden zodat er meer ruimte is voor een bijeenkomst met de buurt.

Kosten, opbrengsten en dekking

Het Rijk compenseert op dit moment ruimschoots alle kosten voor gemeenten in relatie tot de tijdelijke gemeentelijke opvanglocaties. Met de huisvesting van 70 personen in het pand zal er dan ook een positief financieel resultaat ontstaan, die kan bijdragen aan de ontwikkeling van Almelo de komende jaren.

Uitvoering

Na vaststelling van het principebesluit wordt met spoed de realisatie van de tijdelijke gemeentelijke opvang opgepakt door de projectteams. Hiervoor zijn reeds bouwplannen uitgewerkt en aanbestedingen voor bijvoorbeeld beveiliging voorbereid. Ook zal samen met het team communicatie de buurt in de gelegenheid worden gesteld om op de plannen te reageren.

Bijlagen

Procesinformatie

Intern overleg
Afgestemd met de manager Opvang & Inburgering en betrokkenen vanuit Stedelijke Ontwikkeling.

Afstemming met portefeuillehouder
Het voorstel is afgestemd met wethouder Van Mierlo

Directie-advies

B&W voorstel standaard

Communicatie over het besluit

Niet van toepassing